

O OBLATYWANIU PRZEZ PSZCZOŁY DWU ODMIAN KONICZYNY CZERWONEJ

Zofia Demianowiczowa
Zakład Pszczelnictwa I.S.

WSTĘP

Koniczyna czerwona (*Trifolium pratense* L.) jest rośliną obcopolną i owadopylną. Doświadczalnie stwierdził to po raz pierwszy Karol Darwin i potwierdziły badania szeregu uczonych (Frandsen, Mayer-Gmelin, Fruwirth, Schlecht i inni). Rośliny izolowane od dostępu owadów nie zawiązywały nasion.

Zapylenia dokonują głównie owady długojęzyczkowe (trzmiele, motyle), ponieważ kwiaty koniczyny należą do tzw. długorurkowych. Płatki korony zrosnięte są w głęboką rurkę dochodzącą do 10 mm długości, na dnie której mieści się nektarnik w kształcie półksiężyca.

Ilość jednak trzmieli waha się w dość dużych granicach, spadając niekiedy w pewnych okolicach do zera.

Pewien udział w zapyłaniu kwiatów koniczyny czerwonej bierze również pszczoła miodna. Są to przeważnie osobniki o stosunkowo długich języczkach, których zawsze niewielki procent znajduje się w każdym roju. Na drugim pokosie pszczół bywa zwykle znacznie więcej niż na pierwszym, co da się wytłumaczyć słabymi pożytkami w tym okresie. Lindauer potwierdza to przypuszczenie. Według niego pszczoły pod koniec lata i na początku jesieni mogą być zwabiane przez roztwory cukrów o niższych koncentracjach (cyt. z Bittnera — 2). Inną przyczyną zwiększonego oblotu jest wzmożone nektarowanie kwiatów — podniesienie się nektaru ponad załącznię, czasami nawet na 3—4 mm. W tym wypadku większy procent lotnych pszczół może go dosięgnąć.

Duży wpływ na nektarowanie ma pogoda (w gorące suche lata wytwarza się go więcej (5), jak również odpowiednia uprawa gleby. Według Wieprikowa dodatnio wpływa nawożenie solami potasowymi i fosforowymi oraz szeroka rozstawa rzędów (6), Ewert zaś stwierdził, że silne nawożenie wapnem daje najlepsze wyniki (5).

Próba stosowania jako zapylaczy koniczyny czerwonej pszczół długo-

